

TRƯỜNG THPT CHUYÊN NGUYỄN TRÃI

ĐỀ THI THỬ ĐẠI HỌC LẦN II – NĂM HỌC 2012-2013

Môn: NGỮ VĂN – Khối: D

Thời gian làm bài: 180 phút (không kể thời gian phát đề)

Câu 1: (2 điểm)

Ở phần cuối đoạn trích “Hạnh phúc của một tang gia” (Ngữ văn 11- Tập 1- NXB Giáo dục, H, 2012), khi tả cảnh hạ huyệt, nhà văn đã miêu tả rất chi tiết hành vi của một nhân vật. Nhân vật ấy là ai? Hành vi của nhân vật diễn ra như thế nào? Ý nghĩa trào phúng của hành vi đó?

Câu 2: (3 điểm)

Trong cuộc sống, nơi nào có một người chiến thắng, nơi đó có một người thua cuộc. Nhưng người biết hi sinh vì người khác luôn luôn là người chiến thắng. (Trích “Thắng và thua”- Theo Insprite Today)

Hãy viết một bài văn nghị luận ngắn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ của anh (chị) về ý kiến trên.

Câu 3: (5 điểm)

Sách giáo khoa Ngữ văn 12 (Tập 1- NXB Giáo dục, H, 2012) đã nhận định rằng: trong các xu hướng đổi mới thơ ca kháng chiến chống Pháp, Quang Dũng tiêu biểu cho hướng khai thác cảm hứng lãng mạn - anh hùng.

Anh (chị) hãy làm sáng tỏ vấn đề trên qua bài thơ “Tây Tiến” của Quang Dũng (Ngữ văn 12- Tập 1- NXB Giáo dục, H, 2012).

-----**Hết**-----

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

Họ và tên thí sinh:.....

Số báo danh:.....

TRƯỜNG THPT CHUYÊN NGUYỄN TRÃI
ĐÁP ÁN - THANG ĐIỂM

ĐỀ THI THỬ ĐẠI HỌC MÔN VĂN- LẦN II- KHỐI D- Năm học 2012-2013

Câu	Ý	Nội dung	Điểm
I		<i>Ở phần cuối đoạn trích “Hạnh phúc của một tang gia” (Ngữ văn 11- Tập 1- NXB Giáo dục Việt Nam, 2012), khi tả cảnh hạ huyệt, nhà văn đã miêu tả rất chi tiết hành vi của một nhân vật. Nhân vật đó là ai? Hành vi của nhân vật diễn ra như thế nào? Ý nghĩa trào phúng của hành vi đó?</i>	2
	1	- Vũ Trọng Phụng đã miêu tả rất chi tiết hành vi của nhân vật Phán mọc sừng- cháu rể của người chết là cụ cố tổ- người có công đầu trong việc gây ra cái chết của cụ cố tổ bằng đôi sừng hươu vô hình trên đầu.	0.5
	2	- Hành vi của Phán mọc sừng: Lúc hạ huyệt, thấy bố vợ là cụ Hồng cố tình mỉa máo, ngất đi một cách rất điêu luyện thì Phán mọc sừng cũng không chịu thua kém, gào rất to: “Hút! Hút!Hút! Rồi ông ta cứ oằn người đi, mê man vì đau khổ như sắp ngất đến nơi. Chính lúc này, ông ta lần tìm tay Xuân, giúi vào tay nó tờ giấy bạc năm đồng gấp tư để trả công câu nói: “Thưa ngài, ngài là một người chồng mọc sừng” đã khiến cụ cố tổ lăn đùng ra rồi chết của Xuân.	0.5
	3	- Hành vi này có ý nghĩa trào phúng sâu sắc: + Kịch hóa nhân vật để lột trần sự giả tạo, trò diễn của nhân vật: Tiếng khóc cố rặn ra, thực chất bên trong là tiếng cười, là niềm hạnh phúc nên thành một âm thanh kì quặc đáng buồn hơn là cảm động. Bề ngoài mê man vì đau khổ nhưng bên trong lại tỉnh táo, lạnh lùng để thanh toán tiền nong với Xuân. Những việc làm trên chứng tỏ Phán mọc sừng là diễn viên xuất sắc nhất trong màn bi hài kịch của một “Tang gia hạnh phúc”. + Hành vi trả tiền diễn ra đúng vào lúc hạ huyệt, giây phút đau thương nhất đã chứng tỏ bản chất bất nhân, vô đạo đức, sẵn sàng bán rẻ lương tâm, nhân phẩm vì tiền của Phán mọc sừng. + Chi tiết này còn chứng tỏ sức mạnh ghê gớm của đồng tiền trong xã hội tư sản thành thị đương thời, khiến con người sẵn sàng chà đạp lên danh dự, tình nghĩa và nhân phẩm, trở nên xấu xa, tàn ác, mất hết tính người. + Qua chi tiết này, ta còn thấy được thái độ lên án gay gắt và đầy bi phẫn của nhà văn với cái lối sống giả tạo, bất nhân, vô đạo đức của	0.25 0.25 0.25 0.25

		con người trong xã hội tư sản thành thị đương thời mà Phán mọc sừng chỉ là một đại diện.	
II		<i>Trong cuộc sống, nơi nào có một người chiến thắng, nơi đó có một người thua cuộc. Nhưng người biết hi sinh vì người khác luôn luôn là người chiến thắng.</i> (Trích “Thắng và thua”- Theo Inspire Today) Hãy viết một bài văn nghị luận ngắn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ của anh (chị) về ý kiến trên.	3
	1	Giới thiệu vấn đề nghị luận: Thắng- thua trong cuộc sống chỉ là những giá trị nhất thời, có thể thay đổi. Nhưng có những giá trị nằm ngoài quy luật thắng-thua: đó là sự hi sinh. Người biết hi sinh vì người khác luôn luôn là người chiến thắng.	0.25
	2	Giải thích ý kiến (0.75 đ)	
		- “Chiến thắng” và “thua cuộc” là hai kết quả ngược nhau trong một cuộc thi đấu hay cạnh tranh ở mọi lĩnh vực của cuộc sống như: học tập, thể thao, kinh doanh, quân sự, tình cảm... “Người chiến thắng” là người thành công, còn “người thua cuộc” là người thất bại. Người chiến thắng sẽ đạt được những thành quả, quyền lợi nhất định, được ghi nhận, ghi danh, ca tụng...	0.25
		- “ <i>Nhưng</i> ”: là từ chuyển ý đối lập. - “ <i>Hi sinh</i> ” ở đây không có nghĩa là chết mà là nhận sự thua thiệt về phần mình để nhường lại lợi thế, sự ưu đãi cho người khác. “Người biết hi sinh” là người biết quên đi lợi ích của bản thân, chấp nhận thua thiệt, kể cả sự thất bại để nhường lại lợi ích, thành quả tốt đẹp, chiến thắng cho người khác trong mọi cuộc cạnh tranh.	0.25
		- Nội dung và ý nghĩa của câu nói: + Trong cuộc sống, có lúc ta là người chiến thắng, có lúc ta lại là người thua cuộc. Nhưng nếu biết hi sinh vì người khác, ta luôn luôn đã chiến thắng chính mình và đó mới là chiến thắng bền lâu, đáng tôn vinh nhất. + Ý nghĩa: ý kiến trên ca ngợi lối sống cao thượng, vị tha.	0.25
	3	Phân tích, lí giải, chứng minh (1đ)	
		<i>? Vì sao trong mọi cuộc thi đấu, cạnh tranh, người ta đều muốn làm người chiến thắng?</i> - Trong mọi cuộc thi đấu, cạnh tranh, chiến thắng là điều ai cũng mong muốn, khát khao giành được vì: + Chiến thắng là cách con người khẳng định tài năng, bản lĩnh của bản thân trước mọi người. + Chiến thắng đem đến cho con người quyền lợi vật chất, vinh quang tinh thần và niềm hạnh phúc. + Chiến thắng cho người người sức mạnh và niềm tin để tiếp tục bước vào những cuộc tranh đấu khác trong cuộc đời.	0.25

	? Trong cuộc sống, chiến thắng có phải lúc nào cũng mỉm cười với con người? - Chiến thắng không phải lúc nào cũng mỉm cười với con người. Lúc này ta là người chiến thắng, lúc khác ta có thể là người chiến bại: + Vì khả năng, sức mạnh và trí tuệ của chúng ta có những giới hạn nhất định và không phải lúc nào ta cũng có thể là người mạnh nhất, thông minh nhất, tài giỏi nhất. + Vì trong thi đấu, cạnh tranh còn có sự tác động của yếu tố khách quan, may rủi. + Vì chiến thắng chỉ là một kết quả mà cuộc sống là một quá trình. Nếu ta không ngừng cố gắng, vươn lên, ta sẽ để tuột mất nó.	0.25
	? Vì sao người biết hi sinh vì người khác luôn luôn là người chiến thắng? - Mọi chiến thắng theo kiểu hơn thua đều có thể không bền lâu. Chỉ có người biết hi sinh vì người khác là luôn luôn chiến thắng vì: + Khi ta hi sinh vì người khác, ta có thể thua thiệt về vật chất, quyền lợi nhưng ta lại có được những thành quả đẹp đẽ về tinh thần là sự yêu quý, biết ơn, kính trọng của người khác. + Khi ta hi sinh vì người khác, ta đã chiến thắng sự hẹp hòi, vị kỷ trong tâm hồn mình. Xét cho cùng, chiến thắng lớn nhất của con người là vượt qua chính những giới hạn, những thói xấu của bản thân. + Khi ta biết hi sinh vì người khác, ta được một điều đáng giá hơn: đó là niềm hạnh phúc khi được giúp đỡ chứ không phải niềm hạnh phúc khi đánh gục kẻ khác. Ta sẽ biết yêu thương và sẻ chia.	0.25
	Lấy dẫn chứng về sự hi sinh: những sự hi sinh nhỏ bé, thầm lặng và cả những sự hi sinh được vinh danh trong đời sống, văn chương, lịch sử...	0.25
3	Đánh giá, bàn luận (0.5)	
	- Quan niệm trên đã mở rộng ý nghĩa của khái niệm “chiến thắng”. Chiến thắng không còn là vượt qua, hạ gục một ai đó mà chiến thắng có nghĩa là biết nâng đỡ, hi sinh quyền lợi vì người khác. - Câu nói cho ta một bài học đúng đắn về cách hành xử trong cuộc sống: luôn ứng xử vị tha, cao thượng trên nền tảng tình yêu thương. - Nhưng hi sinh vì người khác không có nghĩa là đánh mất mọi cơ hội và quyền lợi của cá nhân. Cũng không phải là thái độ sống hèn nhát, bạc nhược, sợ tranh đấu. Sự hi sinh chỉ có ý nghĩa khi chúng ta biết thế nào cần thiết, tức là phải có một trí tuệ sáng suốt soi đường. Nếu không đó chỉ là sự hi sinh mù quáng. - Không phải lúc nào hi sinh cũng đi cùng hạnh phúc và vinh quang. Có những sự hi sinh trong đau khổ. Có những sự hi sinh thầm lặng, không ai biết đến. Vì thế, chúng ta cần trân trọng sự hi sinh của người khác cho mình và cho cộng đồng.	0.25 0.25

		- Cảm hứng lãng mạn anh hùng là một hướng đổi mới cách phản ánh và khai thác hiện thực cuộc kháng chiến của Quang Dũng. “Tây Tiến” là một thi phẩm mang đậm cảm hứng này. Chủ thể trữ tình- ở đây là những người lính Tây Tiến- thể hiện tình cảm, cảm xúc về <i>hai đối tượng thẩm mỹ</i> chính: <i>những vẻ đẹp trữ tình, thơ mộng và những vẻ đẹp hào hùng, bi tráng.</i>	
	3	Phân tích, chứng minh (3.75 đ)	
	3.1	<i>Cảm hứng về cái đẹp và chất thơ với những cảm xúc bay bổng, vượt lên trên thực tại khắc nghiệt (2.0đ)</i>	
	a.	Bài thơ phát hiện biết bao vẻ đẹp thơ mộng, trữ tình của thiên nhiên và con người Tây Bắc- cũng chính là chất thơ của cuộc đời người lính:	0.25
		+ <i>Thiên nhiên</i> Tây Bắc hoang vu, dữ dội, khắc nghiệt, hiểm trở nhưng cũng rất thơ mộng, diễm lệ, trữ tình trong những cảm nhận tinh tế của người lính Tây Tiến: . Diễm lệ, lung linh trong hình ảnh: <i>Mường Lát hoa về trong đêm hơi</i>. Hình ảnh “hoa về trong đêm hơi” là một cảm nhận rất tinh tế của người lính Tây Tiến về những ánh đuốc như những đóa hoa ánh sáng bùng nổ trong màn đêm mù mịt. “Đêm hơi” gợi lên cảnh thanh vắng, bàng bạc sương khói của núi rừng. . Thơ mộng trong hình ảnh: <i>Nhà ai Pha Luông mưa xa khơi</i>- hình ảnh của làng bản Tây Bắc yên bình, thơ mộng trong màn mưa rừng trắng xóa... . Trữ tình trong khung cảnh thiên nhiên buổi chiều sương với bến bờ, lau lách mang mang cái hồn đìu hiu và bông hoa đong đưa, tình tứ trên dòng nước...	0.25
		+ Trong nỗi nhớ của người lính Tây Tiến về <i>con người Tây Bắc</i>, có rất nhiều những hình ảnh đẹp đẽ, tươi sáng và thơ mộng gắn với người thiếu nữ miền Tây: . Làng bản, con người Tây Bắc thoáng hiện lên thật ấm áp, thân thương và quyến rũ với một thoáng hương xôi nếp thơm. Đó là hương vị mềm mại, ngọt ngào của lúa gạo cũng là cái dịu dàng, thơm thảo của tâm hồn cô gái Mai Châu. . Người thiếu nữ Tây Bắc trong đêm lửa trại xinh đẹp, rực rỡ, lộng lẫy và sống động lạ lùng với những vũ điệu uyển chuyển, nhịp nhàng theo tiếng khèn dùi dặt...khơi gợi trong lòng người chiến sĩ bao nhiêu mơ mộng. . Người thiếu nữ Tây Bắc trong một buổi chiều sương chia tay người lính Tây Tiến là một dáng hình uyển chuyển, mềm mại, dịu dàng, đầy thơ mộng. Hình ảnh hoa đong đưa trên dòng nước lữ như hô ứng, làm đẹp thêm cho con người và nói lên nỗi lòng luyến lưu đầy tình tứ của con người.	0.5
	b.	- Bài thơ phát hiện chất lãng mạn, chất thơ trong tâm hồn người lính Tây Tiến: đa cảm, đa tình và giàu mộng mơ:	0.25

		<u>+ Đa cảm, đa tình:</u> . Thể hiện ở những rung động tâm hồn của người lính Tây Tiến trước vẻ đẹp của người thiếu nữ Tây Bắc. (Một tiếng “em” và hai âm “m” liên nhau trong câu thơ chủ yếu thanh bằng: “Mai Châu mùa em thơm nếp xôi” gợi những rung động êm ái, dịu dàng trong tâm hồn người lính khi bất chợt gặp một cảm giác, một ấn tượng nên thơ. Trong đêm lửa trại tung bùng, người lính Tây Tiến lại say mê, reo vui thích thú trước vẻ đẹp rực rỡ, sống động, lạ lùng của những nàng sơn nữ: “Kìa em xiêm áo tự bao giờ”. Cũng chỉ người lính Tây Tiến mới thấy, mới nhớ được lâu đến thế cái tình của người con gái Tây Bắc gửi trong những cử động rất nhẹ của “hồn lau”, của hoa trôi trên dòng nước lũ... Hình ảnh “hoa đong đưa” là một nét vẽ rất phóng túng, mềm mại, nói lên cái đa tình của người lính Tây Tiến.) .Cái đa cảm, đa tình của người lính Tây Tiến còn thể hiện ở khát vọng tình yêu, hạnh phúc với nỗi nhớ về một “dáng kiều thơm” nơi mảnh đất kinh kì: “Đêm mơ Hà Nội dáng kiều thơm”... Trong đời sống tình cảm riêng, người lính Tây Tiến rất đổi hòa hòa. <u>+ Giàu mơ mộng:</u> Chất thơ sâu thẳm trong tâm hồn người lính Tây Tiến là những giấc mộng, giấc mơ. Tiếng khèn dặt dìu của đêm hội đuốc hoa vui tươi, tung bùng và mê đắm đã dẫn hồn họ đến bến bờ xa xôi của mộng ước: <i>Nhạc về Viên Chăn xây hồn thơ</i>. Hồn người lính Tây Tiến trở về với Viên Chăn để xây một giấc mộng thanh bình, một ước mơ về ngày chiến thắng.	0.5
		.Cái đa cảm, đa tình của người lính Tây Tiến còn thể hiện ở khát vọng tình yêu, hạnh phúc với nỗi nhớ về một “dáng kiều thơm” nơi mảnh đất kinh kì: “Đêm mơ Hà Nội dáng kiều thơm”... Trong đời sống tình cảm riêng, người lính Tây Tiến rất đổi hòa hòa. <u>+ Giàu mơ mộng:</u> Chất thơ sâu thẳm trong tâm hồn người lính Tây Tiến là những giấc mộng, giấc mơ. Tiếng khèn dặt dìu của đêm hội đuốc hoa vui tươi, tung bùng và mê đắm đã dẫn hồn họ đến bến bờ xa xôi của mộng ước: <i>Nhạc về Viên Chăn xây hồn thơ</i>. Hồn người lính Tây Tiến trở về với Viên Chăn để xây một giấc mộng thanh bình, một ước mơ về ngày chiến thắng.	0.25
	3.2	<i>Cảm hứng về cái hùng và chất bi tráng với những cảm xúc hào hùng, đau thương mà không bi lụy (1.25)</i>	
	a.	- Vẻ hùng vĩ, dữ dội của thiên nhiên góp phần tạo nên âm hưởng lãng mạn hào hùng cho bài thơ. Thiên nhiên Tây Bắc được xây dựng như một nền cảnh hùng vĩ để tôn lên vẻ hào hùng của người lính Tây Tiến với núi cao, vực sâu, thác dữ: “Dốc lên khúc khuỷu dốc thăm thẳm”, “Ngàn thước lên cao ngàn thước xuống”, Chiều chiều oai linh thác gầm thét...”	0.25
	b.	- Bài thơ còn khắc họa vẻ đẹp hào hùng, đậm chất bi tráng của người lính Tây Tiến trên tinh thần lãng mạn: + Người lính Tây Tiến luôn lạc quan, vượt qua mọi gian khổ trong chiến đấu. Họ nhìn vào hiện thực trần trụi, tàn khốc bằng sức mạnh của lí tưởng cho nên ý thơ bay bổng, tràn đầy tinh thần ngạo nghễ trước hiện thực. . Chân dung ngang tàng và dữ dội: “đoàn binh không mọc tóc”, da xanh xao vì những cơn sốt rét rừng vẫn giữ được oai linh của hùm thiêng. . Hình ảnh “súng ngửi trời” đã thể hiện cái giọng tếu táo, hài hước, đùa vui với gian khổ của những anh lính trẻ. + Lí tưởng sống của người lính Tây Tiến rất đẹp đẽ, cao cả, mang cái hùng tâm, tráng chí của anh hùng thời xưa: “Chiến trường đi	0.25 0.25 0.25

		chẳng tiếc đời xanh”... + Sự hi sinh của người lính Tây Tiến cũng toát lên vẻ can trường, lãng mạn: “Anh bạn dãi dầu không bước nữa/ Gục lên súng mũ bỏ quên đời”; “Bỏ quên đời” diễn tả cái chết rất nhẹ nhõm giống như một phút chợp mắt đi vào giấc ngủ rồi lại sức tỉnh và bước tiếp. Sự hi sinh ấy còn mang một vẻ đẹp bi tráng bởi nó không trần trụi mà được nâng lên, làm đẹp lên giống như sự hi sinh của các anh hùng, tráng sĩ trong lịch sử: áo bào, sông Mã gầm lên khúc độc hành... Sự ra đi của người lính Tây Tiến cũng được diễn tả hào hùng những cũng rất nhẹ nhõm: “anh về đất”. Họ không chết mà trở về với đất mẹ và vì thế họ trở thành bất tử...	0.25
	3.3	Ngoài ra, cảm hứng lãng mạn anh hùng còn thể hiện ở phương diện nghệ thuật của bài thơ: giọng điệu khi êm đềm, mềm mại, thiết tha khi khỏe khoắn, gân guốc, hào hùng; câu thơ giàu nhạc tính; hình ảnh thơ được lạ hóa, có màu sắc phi thường; từ ngữ ước lệ, gợi sắc thái cổ kính, trang trọng; thủ pháp tương phản trong xây dựng hình tượng người lính Tây Tiến...	0.5
	4	Đánh giá chung (0.5)	
		- Cảm hứng lãng mạn anh hùng bao trùm cả bài thơ, từ cảm xúc, hình tượng đến thủ pháp, ngôn từ, giọng điệu... là ngọn nguồn thôi thúc Quang Dũng sáng tạo và cũng chính là vẻ đẹp riêng của bài thơ. Vì thế bài thơ trở thành một “bông hoa đầu mùa có hương sắc lạ” của thơ ca kháng chiến chống Pháp. Có thể coi đây là một hướng đổi mới thơ ca đáng ghi nhận. - Cảm hứng lãng mạn anh hùng trong bài thơ đã xây dựng một bức tượng đài độc đáo về người lính thời chống Pháp: vừa hào hùng, vừa hào hoa.	0.25 0.25

*** Lưu ý:**

- Chỉ cho điểm tối đa những bài đủ ý, diễn đạt rõ ràng, trong sáng, giàu cảm xúc.
- Bố cục bài viết của học sinh có thể linh hoạt song phải hợp lí, logic.
- Những bài có những ý hay, phát hiện không nằm trong đáp án có thể được thưởng điểm.
- Những bài diễn đạt tốt mà chưa đủ ý: có thể cộng điểm diễn đạt.

Người ra đề và soạn đáp án: Đặng Thị Lan Anh